

הוצאת
ספרים

שיעורים
פרטיים

פסיכומטרי

בגרות

חשיבה מילולית

שאלות מסוג אנלוגיות

מיקום בפרק: שאלות 1-6

משך זמן אידיאלי לפתרון שש השאלות: 2 דקות

משקל השאלות ביחס לציון הרב תחומי בבחינה: 47 נקודות

הוראות קבועות בבחינה אותן אין צורך לקרוא בעת הבחינה: בכל שאלה יש זוג מילים מודגשות. מצאו את היחס בין המשמעות של שתי המילים האלה, ובחרו מתוך התשובות המוצעות את זוג המילים שהיחס ביניהן הוא הדומה ביותר ליחס שמצאתם. **שימו לב:** יש חשיבות לסדר המילים בזוג.

מבנה ויזואלי של שאלה:

שריון : חרב

(1) תמרור : רמזור

(2) טוש : דף

(3) מטריה : גשם

(4) נעל : ארון

קושי מדורג: השאלות תופענה בסדר קושי עולה דהיינו מהקל אל הכבד (זו כוונת המשורר).

כישורים נדרשים לפתרון השאלות:

- א. מציאת קשר (יחס) בין המשמעות של שני מונחים בעברית
- ב. זיהוי דמיון בי שני יחסים בין שני צמדי מונחים שונים
- ג. אוצר מילים בעברית, בפרט יכולת לפרש מונחים בעברית בדיוקנות

שיטת העבודה המומלצת לפתרון אנלוגיות:

✓ צעד ראשון – המצאת משפט:

יש לחבר משפט (בראש ולא בכתב) המכיל את שתי המילים המודגשות. **אל תשנו את המילים המודגשות.** כמו כן, **מותר לחבר "משפט עולה חדש".**

✓ צעד שני – הצבת התשובות:

הוצאת
ספרים

שיעורים
פרטיים

פסיכומטרי

בגרות

הציבו את התשובות המוצעות (בהתאמה) במשפט שחיברתם.

✓ צעד שלישי – פסילת תשובות:

חובה לפסול שלוש תשובות מתוך הארבע המוצעות. **יש לבדוק את ארבע התשובות ולא לבחור את התשובה הראשונה הנראית לנו מתאימה.**

דוגמאות של משפטים המקשרים בין שני מונחים ברוח הבחינה

1. ארטישוק : ירק – ארטישוק הוא סוג של ירק
2. בית : חדר – בבית יש כמה פעמים חדר
3. צימאון : שתתה – היא שתתה במטרה לא להגיש צימאון
4. מתקרר : חם – מתקרר פירושו הופך להיות ההפך מחם
5. הבנה : הדגמה – המטרה של הדגמה היא ליצור הבנה
6. נגרות : עץ – נגרות היא מקצועו של הנגר וחומר הגלם הראשי בו נגר משתמש הוא עץ
7. טרקה : סגרה – טרקה את הדלת פירושו סגרה אותה בחוזקה
8. מצא : תר – מצא היא מילה נרדפת למילה תר
9. מש : תנועה – אם הוא מש אז הוא ביצע תנועה
10. גבינה : חלב – גבינה היא מוצר חלבי במצב צבירה מוצק המיוצר מחלב

המשמעות של המילים

יש להתייחס למשמעות של המילה או לפירוש שלה ולא להתייחס למבנה שלה, לא להתייחס לצליל שלה ולא להתייחס לצורה שלה.

דוגמה: **שמן : שמנמן** ביחס לצמד המילים **קטן : קטנטן**. נדמה כי הצמד קטן : קטנטן יכול להיות התשובה הנכונה לצמד המילים שמן : שמנמן בשל הצליל הזהה הנשמע באוזן. בפועל, המציאות הפוכה. שמנמן פירושו מעט שמן וקטנטן פירושו הרבה קטן ולכן אין התאמה בין צמדי המילים.

חיזוק המשפט

יתכן שבבחינה נצטרך לחזק את המשפט המקשר בין שתי המילים המודגשות משום שהמשפט שנחבר יתאים ליותר מאשר תשובה אחת. במקרה זה חזקו את המשפט ב"עדינות" על מנת להתאימו באופן טוב יותר לאחת התשובות.

ימין - שמאל

הוצאת
ספרים

שיעורים
פרטיים

פסיכומטרי

בגרות

שימו לב איזה מונח נמצא בצד ימין ואיזה מונח נמצא בצד שמאל בהתבוננותכם על שני המונחים המודגשים וכן בקוראיכם את צמדי המילים שבתשובות המוצעות.

ביטוי של אחת המילים המודגשות באמצעות המילה המודגשת האחרת תוך שאילת השאלה "מה זה?"

דוגמאות:

1. רזון : רזה – מה זה רזון ? רזון פירושו מצב בו מישהו הוא מאוד מאוד רזה
2. בלנית : מקווה – מה זה בלנית ? בלנית זו אישה העובדת במקווה
3. קיר : תמונה – מה זו תמונה ? תמונה היא משהו שתולים על הקיר
4. לוחות : ספוג – מה זה ספוג ? ספוג הוא משהו שמוחקים איתו לוחות
5. נכשלה : הצלחה – מה זה נכשלה ? נכשלה היא מישהי שחווה הפך מהצלחה
6. קולמוס : עט – מה זה עט ? עט היא מילה נרדפת למילה קולמוס
7. אינדוקציה : דדוקציה – מה זה אינדוקציה ? אינדוקציה זה ההפך מדדוקציה

המילה מטרה

מילה שכיחה מאוד לטובת פתרון שאלות מסוג אנלוגיות, דוגמאות:

1. לשתות : שתייה – המטרה של שתייה היא לשתות
2. מחדד : עפרון – המטרה של מחדד היא לחדד את העיפרון
3. תיעוד : מצלמה – המטרה של המצלמה היא ליצור תיעוד

מי מבצע את הפעולה ? על מי הפעולה מתבצעת ?

יש להבחין בעת שימוש במפעלים לשתי השאלות הבאות:

- א. מי ביצע את הפעולה ?
- ב. על מי בוצעה הפעולה ?

דוגמאות:

1. חולצה : הסיר
מי ביצע את הפעולה ? נניח יוסי
על מי הוא ביצע את הפעולה : על עצמו
2. התגנדר : מגונדר
מי ביצע את הפעולה ? יוסי

הוצאת
ספרים

שיעורים
פרטיים

פסיכומטרי

בגרות

על מי הוא בציע את הפעולה ? על עצמו

המילה צריך והמילה יכול

הימנעו משימוש בשתי המילים הללו בעת חיבור משפט כי הן "חלשות" ולכן מסוכנות. כמעט כל דבר צריך וכמעט כל דבר יוסי יכול לעשות.

שני פעלים באותו גוף ובאותו זמן

במצב זה אחד מהם ההבדל בין שני הפעלים יהיה דק מאוד, מעין ניואנס זה של זה. דוגמה:

רוו : שתו – רוו פירושו שתו מספיק

זרוק : הטח – הטח הוא מילת ציווי שפירוש זרוק בעוצמה

גורם מתווך

דוגמה:

הגה : נהג – נהג נוהג במכונית ובמכונית יש הגה

רווח : מס – רווח של חברה נמדד גם בכסף וכסף הוא אמצעי לשלם מס כחוק

המילה "ההפך"

מילה שימושית מאוד, דוגמאות:

1. התחדד : קהה – התחדד זה נהיה ההפך מקהה

2. התביישנו : חופשיות = התביישנו זה שנהיינו ההפך מלהרגיש בחופשיות

יוסי תמיד בא לעזור

1. לרוץ : רץ – אמרתי ליוסי לרוץ ולכן יוסי רץ

2. להקפיד : הקפידה – אמרתי ליוסית (שם יפה!) להקפיד אז היא הקפידה

3. דחף : נפל – יוסי נפל כי משה דחף אותו

מילים מנוקדות

אם למילה יש יותר ממשמעות אחת אז היא לרוב תנוקד, אולם, ייתכן שהיא לא תנוקד. במקרה דנן עליכם להבין את משמעותה מתוך ההקשר הרחב הו היא מופיעה.